

PAVLA GÖTZL SUHADOLNIK (1870–1944), UČITELJICA

Rodila se je 24. januarja 1870 v Ljubljani. Oče Aleksander, po poklicu medaljer, mati Ana, rojena Achtschin (Ahčin), sestra Viktorija, bratje Aleksander, Karl, podobarja (rezbarja) in pozlatarja, in Adolf, geometer. Osnovno osemrazredno šolo je obiskovala pri uršulinkah v Ljubljani, učiteljišče v Ljubljani pa med leti 1885 in 1889. Maturirala je na ljubljanskem učiteljišču 3. julija 1889. Oče ji je umrl leta 1888, njen skrbnik je postal trgovec Albin Achtschin.¹ Med šolanjem je prejela državno štipendijo 150 goldinarjev. Zato je morala šest let poučevati na javnih osnovnih šolah.²

Strokovni izpit je opravila 17. novembra 1891. V poročilu o izpitu je zapisano, da obvlada poleg slovenščine in nemščine tudi igranje klavirja. Službovala je od 7. septembra 1889 v Žireh, 6. novembra 1892 je bila prestavljena v Dol. Od 30. januarja 1895 je službovala v Velikih Laščah, od 22. septembra 1900 v Radečah, od 20. januarja 1903 na Vrhniki. Tu je poučevala do 26. oktobra 1917, ko se je upokojila.³

Javila se je na razpis, ki je bil objavljen 10. novembra 1902 v Učiteljskem tovarišu: »Na trirazrednem dekliškem oddelku štirirazre-

dne ljudske šole na Vrhniki sta stalno oddati dve izpraznjeni mesti za učiteljice s postavnimi prejemki.«⁴ Bila je sprejeta skupaj z učiteljico Marijo Mlakar.

Na pogrebu učiteljice Marije Peternel 21. decembra 1895 je pela v kvartetu v ribniški cerkvi.⁵

Ko je bila z odlokom glavarstva v Kočevju 21. januarja 1896 v Velikih Laščah ustanovljena ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda, je postala njena odbornica. Na XIII. skupščini Družbe, ki je bila 11. avgusta 1898 v Ribnici, so to podružnico med drugimi pohvalili, ker je zbrala denarna sredstva s prirejanjem koncertov in poučnih shodov.⁶

Na Vrhniki je bila tajnica ženske podružnice tega društva med letoma 1904 in 1907, v skupni podružnici pa je bila blagajničarka med letoma 1909 in 1918.⁷ Ta družba je bila ustanovljena z namenom ustanavljati zasebne slovenske osnovne šole in vrtce v krajih, kjer avstrijske oblasti niso dovolile javnih šol s slovenskim učnim jezikom. Družba je tako želela obvarovati slovenske šolarje pred potujčevanjem. Na Vrhniki sta sprva delovali moška in ženska podružnica, nato pa sta se

Šolski okraj
Schulbezirk

Ljubljanska občina

Osóbna popisnica. — Personalstandes-Ausweis.

List
Blatt

2

Ime, starost in rojstveni kraj Name, Alter und Geburtsort	Stalni Dienst- licher Charakter	Kraj, leto in dan Ort und Datum		Dosedanje službovanje Bisherige Dienstleistung		Sedanja prejemki Derzeitige Bezüge					Znanje jezikov in druge veščosti Sprach- und sonstige Kenntnisse	Opomba Anmerkung
		prejeto proskladir der Reifeprüfung	učen unposrednosti der Lehrbefähigung prüfung	zapravo provisoirisch	stano definitiv	Glavna plača Stamm- gehalt	Oprema plača Fam- ilien- zulage	Stavna plača Dienstleis- tungen- zulage	Stano- vins- Quarter- geld	Ostala plačila Personal- zulage		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Pavla Götzl</i> <i>rojena v Ljubljani</i> <i>24. januarja 1870</i>	<i>učiteljica</i> <i>fin.</i>	<i>Ljubljana</i> <i>32. julija</i> <i>1889</i>	<i>Ljubljana</i> <i>17. novembra</i> <i>1891</i>	<i>učiteljica</i> <i>od učni</i> <i>7. sept. 1898</i> <i>24. 7/8</i>	<i>fin. / Ljubljana</i> <i>1891 št. 292</i> <i>24. 7/8</i> <i>6. nov. 1898</i> <i>24. 2433</i> <i>24. 178</i> <i>22. sept. 1900</i> <i>24. 2327</i> <i>20. jan. 1904</i> <i>24. 146</i>			<i>160 K</i>			<i>Števanje</i> <i>na rojstni</i> <i>jezik</i> <i>glavni</i>	

Opomba. 1.) Učiteljsko osebje je popisano vse, enostavno privatno del pa samo 1., 2., 3., 4., 12. in 13. razred. 2.) Pri 5., 6., 9., 10., 11. razredih je natančno navesti postotke dobičkov izločevalnih delov.

Remerkung. 1.) Von dem Lehrpersonal der öffentlichen Volksschulen sind alle, von jenen der Privatschulen nur die Rubriken 1, 2, 3, 4, 12 und 13 anzufüllen. 2.) Bei den Rubriken 5, 6, 9, 10 und 11 sind die Daten der betreffenden Schulfächer. Erfüllte genau anzugeben.

109. Osebna popisnica Pavle Götzl (ZAL; VRH 48, Osnovna šola Janeza Mraka, šk. 4).

na občnem zboru 13. avgusta 1909 združili v skupno.⁸

Leta 1913 je Slovensko deželno učiteljsko društvo v Ljubljani izdalo brošuro Dejanja govore, s podnaslovom Spomenica o položaju kranjskega učiteljstva. V njej dokazujejo, da so dobili draginjske doklade predvsem ti isti učitelji in učiteljice, ki so bili člani Slomškove zveze. O Pavli Götzl piše, da »podpira že dolga leta svojo mater, a ni dobila ničesar«.⁹

Ko je službovala v Radečah, je bila članica znanstvenega in kulturnega društva Slovenska Matica, ki je podpiralo slovensko slovetstvo.¹⁰

V prvem šolskem letu na Vrhniki 1902/03 je poučevala vse predmete v 2. dekliškem razredu 22 ur na teden. V šolskem letu 1906/07

je poučevala na dekliški in na ponavljalni šoli. Med šolskimi leti 1907/08 in 1909/10 je poučevala deklice med 3. in 5. razredom, od leta 1910/11 dalje pa nižje razrede. Tako je v šolskem letu 1910/11 poučevala 1. b razred, v katerem je bilo 59 deklet in 10 dečkov, naslednje leto pa je bilo v tem razredu 50 deklet in 14 dečkov. V šolskem letu 1912/13 je v 3. b razredu poučevala 58 deklet, v letu 1913/14 pa 48 deklet. Med prvo svetovno vojno je v vrhniški Mlekarni poučevala prvi razred prve tri dneve v tednu dopoldne. Leta 1917 je zbolela in zaprosila za upokojitev. Po odloku okrajnega šolskega sveta je za nedoločen čas dobila dopust, upokojila pa se je na podlagi odloka deželnega šolskega sveta z dne 26. oktobra 1917, št. 7067. Za 26 službenih let je dobila pokojnino v znesku 126.60 K. Ob tej priložnosti se ji je okrajni šolski svet 12. novembra 1917, št. 2302, zahvalil za njene uspehe na področju vzgoje.¹¹

Poročila se je s Frančiškom Suhadolnikom, posestnikom iz Borovnice. Učiteljica je bila tudi njena sestra Viktorija. V Slovenskem učitelju je bila 15. marca 1907 objavljeno, da je »dobila dovoljenje, da se sme poročiti z učiteljem g. Francem Pristovšekom v Žalcu«. ¹² Zanimivo je, da je v Učiteljskem tovarišu 1907, str. 160, obvestilo, da se je učitelj v Žalcu, Fran Pristovšek, poročil s Pavlo Götzl. Popravka v kasnejših številkah ni bilo. Viktorija je umrla 30. januarja 1931. ¹³ Pavla pa je umrla 2. aprila 1944 v Borovnici.

Obe sestri sta pokopani na ljubljanskih Žalah.

Opombe:

- 1 Zgodovinski arhiv Ljubljana (v nadaljevanju ZAL), LJU 198, Učiteljišče Ljubljana. Katalog des k. k.

Lehrerinnenbildungsanstalt in Laibach
1888/89, t. e. 15.

- 2 ZAL, LJU 198, Učiteljišče Ljubljana. Katalog der Reifenprüfungen and der k. k. Lehrerinnenbildungsanstalten, t. e. 35.
- 3 ZAL, VRH 48, Osnovna šola Janeza Mraka Vrhnika. Podatki o vrhniških učiteljih, škatla 4.
- 4 Uradni razpisi učiteljskih služb. Učiteljski tovariš (v nadaljevanju UT) 1902, str. 256.
- 5 Mihael Poklukar: Iz Ribnice. UT 1896, str. 44.
- 6 Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. V Ljubljani, 1902, str. 13.
- 7 Andrej Vovko: Odborniki in članstvo podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda 1885–1918.
- 8 Slovenski Branik. Vestnik naših pokrajin. V Ljubljani, 1909, str. 221–222.
- 9 Dejanja govore! Spomenica o položaju kranjskega učiteljstva, V Ljubljani, 1913, str. 43.
- 10 Letopis Slovenske Matice za leto 1900. V Ljubljani, 1896, str. 63.
- 11 Saša Serše: Vrhniška šola skozi čas od preloma stoletja do konca prve svetovne vojne 1900–1918. Vrhniški razgledi, leto 14. Vrhnika, 2013, str. 97.
- 12 Šolske vesti. Slovenski učitelj 1907, str. 53.
- 13 UT 1931, (5. 2.), št. 27, str. 3.